

Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance

Τόμ. 16, Αρ. 16 (2023)

Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance - Δομικές μεταβάσεις και πολυκρίσεις στην παγκόσμια οικονομία: Προκλήσεις για την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση

Autumn | Φθινόπωρο 2023 Issue | Τεύχος 16

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
REGIONAL INTEGRATION
politics economics governance

ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΤΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΤΩΝ
ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η «Περιφέρεια» αλλάζει

SPECIAL ISSUE
ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

«Δομικές μεταβάσεις και πολυκρίσεις στην παγκόσμια οικονομία: Προκλήσεις για την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση»

Κωνσταντίνος Ι. Χαζάκης & Μαρία-Νεφέλη Μάλλιου
Η αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19 από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Sotiris Petroulos Global turbulence, emerging powers and the regional integration potential in the Global South

Γιώργος Ανδρέου Το ενεργειακό τρίλημμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην εποχή των πολυκρίσεων

RESEARCH ARTICLES
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΑΡΘΡΑ

Αιμιλία Βλάχη Η Ανθεκτικότητα του ελληνικού τουρισμού και οι μετρήσιμες κρίση αναδιρθώσεις του ξενοδοχειακού κλάδου

Yiorgos Ioannidis & Dimitris Giakoulas The impact of inflation on SMEs: Evidence from a survey on Greek SMEs

POLICY PAPER
ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Andrea Ribeiro Hoffmann EU-LAC relations after the 2023 EU-CELAC Summit: what now?

Επιστημονική επιθεώρηση για την περιφερειακή ολοκλήρωση-πολιτική, οικονομία & διακυβέρνηση

Η «Περιφέρεια» αλλάζει

Δημήτρης Κατσίκας, Γιώργος Ανδρέου, Παναγιώτα Μανώλη, Γιώργος Μαρής, Τάσος Χάρδας

doi: [10.12681/ri.36326](https://doi.org/10.12681/ri.36326)

Copyright © 2023

Άδεια χρήσης [Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Κατσίκας Δ., Ανδρέου Γ., Μανώλη Π., Μαρής Γ., & Χάρδας Τ. (2023). Η «Περιφέρεια» αλλάζει. *Περιφέρεια | Regional Integration: Politics, Economics, Governance*, 16(16). <https://doi.org/10.12681/ri.36326>

Η «Περιφέρεια» αλλάζει

Όπως είναι ήδη προφανές σε όποιον διαβάσει αυτές τις γραμμές, η επιστημονική επιθεώρηση «Περιφέρεια» αλλάζει. Με το παρόν τεύχος εγκαινιάζονται νέα μορφή και σχεδιασμός, νέος θεματικός προσανατολισμός και νέα ονομασία (Regional Integration: Politics, Economics & Governance). Στόχος των αλλαγών αυτών είναι, αφενός, η αναβάθμιση της επιθεώρησης με απώτερη επιδίωξη τη συμπερίληψής της σε διεθνώς καθιερωμένες βιβλιογραφικές βάσεις όπως για παράδειγμα οι Scopus, Web of Science, κ.ά. και αφετέρου, η εδραίωση της ως βασικός ερευνητικός πυλώνας μιας νέας επιστημονικής πρωτοβουλίας, της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Οικονομίας (ΕΔΕΠΟ).

Η «Περιφέρεια» ιδρύθηκε από τον καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Ναπολέοντα Μαραβέγια. Για περισσότερα από δέκα χρόνια προσέφερε σε Έλληνες αλλά και ξένους ερευνητές ένα σημαντικό βήμα για την παρουσίαση νέας έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες με επίκεντρο την έννοια της περιφέρειας, ορισμένης τόσο ως μια συγκεκριμένη περιοχή, η οποία καθίσταται αντικείμενο μελέτης υπό το πρίσμα διαφορετικών προσεγγίσεων των κοινωνικών επιστημών (region), όσο και ως έναν χώρο ο οποίος προσδιορίζεται μέσα από την διαλεκτική του σχέση με ένα «κέντρο», και ο οποίος μπορεί να βρίσκεται σε εθνικό, ευρωπαϊκό ή διεθνές επίπεδο (periphery).

Μετά από μια επιτυχημένη υπερδεκαετή πορεία της επιθεώρησης, ήρθε η ώρα της ανανέωσης και της αλλαγής της. Καταλύτης για την εξέλιξη αυτή ήταν η απόφαση μιας ομάδας νέων πανεπιστημιακών να προχωρήσουν στη δημιουργία ενός επιστημονικού δικτύου για την ανταλλαγή απόψεων, την ενίσχυση ερευνητικών συνεργασιών, και εν γένει, τη δημιουργία μιας επιστημονικής κοινότητας στα γνωστικά πεδία της Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Οικονομίας. Το δίκτυο αυτό εξελίσσεται πλέον στην Ελληνική Επιστημονική Εταιρεία Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Οικονομίας.

Επιδίωξη των ιδρυτών της Εταιρείας αυτής –μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και οι υπογράφωντες το παρόν κείμενο– είναι η επιστημονική αυτή κοινότητα να περιλαμβάνει ερευνητές από την Ελλάδα και το εξωτερικό που ενεργοποιούνται στα γνωστικά πεδία της Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Οικονομίας. Η ενίσχυση της εξωστρέφειας της ελληνικής ακαδημαϊκής κοινότητας με την ανάπτυξη συνεργασιών και δράσεων με πανεπιστήμια και συναδέλφους του εξωτερικού, αποτελεί βασικό στόχο της πρωτοβουλίας.

Η ανάγκη για μια τέτοια πρωτοβουλία είναι σήμερα μεγαλύτερη από ποτέ, καθώς ζούμε σε έναν κόσμο που χαρακτηρίζεται από σημαντικούς γεωπολιτικούς και οικονομικούς μετασχηματισμούς και συνταράσσεται από πολλαπλές και βαθιές κρίσεις, σε τέτοιο βαθμό ώστε πολλοί αναλυτές να μιλούν για μια νέα εποχή στην παγκόσμια ιστορία. Σε αυτό το μεταβαλλόμενο και ασταθές πολιτικό και οικονομικό περιβάλλον, η επιστημολογική προσέγγιση της Διεθνούς Πολιτικής Οικονομίας συγκεντρώνει όλο και περισσότερο ενδιαφέρον από μελετητές στο εξωτερικό και την Ελλάδα.

Η ανανεωμένη εκδοχή της «Περιφέρειας» έρχεται να συνδράμει στην προσπάθεια μελέτης και κατανόησης αυτού του νέου, σύνθετου διεθνούς περιβάλλοντος, επαναπροσδιορίζοντας την εννοιολόγηση της περιφερειακής διάστασης, με στόχο να δοθεί έμφαση στο φαινόμενο της περιφερειακής ολοκλήρωσης στο διεθνές σύστημα. Η ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης διεθνώς αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς διαθρωτικούς μετασχηματισμούς που συντελούνται τις τελευταίες δεκαετίες. Με τον όρο περιφερειακή ολοκλήρωση εννοείται τόσο η θεσμοθετημένη συνεργασία μεταξύ κρατών με στόχο τη σταδιακή οικονομική ολοκλήρωση ή/και σύγκλιση σε διαφορετικά πεδία πολιτικής (περιφερισμός/ regionalism), όπως συμβαίνει, ενδεικτικά, με την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), τον Σύνδεσμο Χωρών Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN) ή την Κοινή Αγορά του Νότου (MERCOSUR), όσο και η αυθόρμητη, «από τα κάτω» περιφερειακή ολοκλήρωση (regionalization), σε οικονομικό, κυρίως, επίπεδο, μεταξύ κρατών που ανήκουν στην ίδια περιοχή του πλανήτη.

Στο πλαίσιο αυτό, η νέα επιθεώρηση φιλοξενεί επιστημονικά άρθρα που εξερευνούν τις οικονομικές, πολιτικές και θεσμικές διαστάσεις των εν λειτουργία περιφερειακών ολοκληρώσεων διεθνώς, καθώς και τις σχέσεις τους με τον υπόλοιπο κόσμο, συμπεριλαμβανομένων και άλλων περιφερειακών ολοκληρώσεων (inter-regionalism). Η επιθεώρηση φιλοξενεί επίσης επιστημονικές μελέτες που εξετάζουν τη δυναμική και τα χαρακτηριστικά της οικονομικής -κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά- ολοκλήρωσης μεταξύ οικονομικών δρώντων σε διαφορετικές περιοχές του πλανήτη, όπως αυτή καταγράφεται από ενισχυμένες οικονομικές σχέσεις και συναλλαγές κάθε είδους (εμπορικές, χρηματοπιστωτικές, νομισματικές, επενδυτικές). Τέλος, η επιθεώρηση φιλοξενεί άρθρα που εξερευνούν την αλληλεπίδραση των τάσεων και διαδικασιών της παγκοσμιοποίησης με εκείνες της περιφερειακής ολοκλήρωσης. Για τη διερεύνηση όλων των παραπάνω θεματικών, η επιθεώρηση δημοσιεύει άρθρα τόσο θεωρητικού όσο και εμπειρικού προσανατολισμού.

Δεδομένης της νέας εστίασης της επιθεώρησης αυτή ονομάζεται πλέον *Regional Integration: Politics, Economics & Governance* (Περιφέρεια) και θα εκδίδεται υπό την επιστημονική επιμέλεια της Ελληνικής Επιστημονικής Εταιρείας Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Πολιτικής Οικονομίας.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η επιθεώρηση εκδίδεται με την υποστήριξη του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: «Διεθνής και Ευρωπαϊκή Διακυβέρνηση και Πολιτική» του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης (ΠΕΔΔ) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), ενώ η ευθύνη υλοποίησης της έκδοσης ανήκει στο Ερευνητικό Κέντρο Οικονομικής Πολιτικής, Διακυβέρνησης και Ανάπτυξης (ΕΚΟΠΔΑ) του ΠΕΔΔ/ΕΚΠΑ.

Διευκρινίζεται ότι η επιθεώρηση παραμένει ελεύθερης πρόσβασης για τους αναγνώστες, ενώ ούτε οι συγγραφείς επιβαρύνονται με χρεώσεις υποβολής και επεξεργασίας των κειμένων τους (Platinum Open-Access).

Δεδομένου του θεματικού αναπροσανατολισμού της επιθεώρησης, το πρώτο τεύχος της «νέας εποχής», περιλαμβάνει ένα ειδικό αφιέρωμα με τίτλο «Δομικές μεταβάσεις και πολυκρίσεις στην παγκόσμια οικονομία: Προκλήσεις για την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση».

Για το ειδικό αυτό αφιέρωμα, για το οποίο υπήρξε δημόσια πρόσκληση για την υποβολή άρθρων, γράφουν οι Κωνσταντίνος Χαζάκης, Καθηγητής στο Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, μαζί με την Μαρία-Νεφέλη Μάλλιου, Υποψήφια Διδάκτωρ του ίδιου Τμήματος, ο Σωτήρης Πετρόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και ο Γιώργος Ανδρέου, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου.

Ακολουθούν δύο ερευνητικά άρθρα τα οποία επίσης ασχολούνται με το θέμα των κρίσεων εστιάζοντας ωστόσο περισσότερο στις επιπτώσεις και τις πολιτικές αντιμετώπισης τους στην Ελλάδα. Τα άρθρα υπογράφονται από την Αιμιλία Βλάμη, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Περιφερειακής και Οικονομικής Ανάπτυξης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και τους Γιώργο Ιωαννίδη, Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών και Δημήτρη Γιακούλα, Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδας (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ). Το τεύχος ολοκληρώνεται με ένα κείμενο πολιτικής για την πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής ΕΕ-CELAC από την Andrea Ribeiro Hoffmann, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Pontifical Catholic University of Rio de Janeiro.

Ελπίζουμε ότι η νέα ανανεωμένη εκδοχή της επιθεώρησης θα αποτελέσει έναν σημαντικό δίαυλο ανταλλαγής επιστημονικών απόψεων και ένα βήμα ανάδειξης πρωτότυπης έρευνας στο πεδίο της περιφερειακής ολοκλήρωσης, συμβάλλοντας έτσι στην ενίσχυση του έργου της νέας Επιστημονικής Εταιρείας, αλλά και της ελληνικής επιστημονικής κοινότητας εν γένει.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2023

Δημήτρης Κατσιάκας,
Επίκουρος Καθηγητής,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Γιώργος Ανδρέου,
Επίκουρος Καθηγητής,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Παναγιώτα Μανώλη,
Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Γιώργος Μαρής,
Αναπληρωτής Καθηγητής,
Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Τάσος Χάρδας,
Επίκουρος Καθηγητής,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης